

Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse som sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet, jfr. kommuneloven § 14-3 tredje ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget har i møte 27. mai 2025 behandlet Hammerfest kommunes årsregnskap og årsrapport for 2024.

Grunnlaget for behandlingen har vært kommunens avlagte reviderte årsregnskap for 2024, kommunedirektørens årsrapport for 2024, revisors beretning av 8. mai 2025, samt revisors foreløpige beretning av 15. april 2025.

Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for å legges fram i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Hammerfest kommunes årsregnskap viser et netto positivt driftsresultat på kr 49 982 592 i kommunekassen, og et netto positivt driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 50 398 654. Investeringsregnskapet for 2024 avsluttes med et udekket beløp på kr. 29 mill. som skal dekkes i senere år. Det er viktig å bemerke at 2024 er det tredje år på rad som kommunen avslutter investeringsregnskapet med et udekket beløp.

Årsregnskapet består av:

- Kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2024, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, og*
- Konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2024, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter.*

Årsregnskapet (kommunekassen), konsolidert årsregnskap og årsrapporten gir en oversikt over den økonomiske situasjonen for Hammerfest kommune per 31. desember 2024.

Kontrollutvalget merker seg at revisor i sin revisorsberetning konkluderer med følgende når det gjelder uttalelse om årsregnskapet og at regnskapet ikke er avlagt innen fristen:

«Etter vår mening:

- Oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*
- Oppfyller det konsoliderte årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stilling til Abc kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*

Kontrollutvalget merker seg videre følgende beskrivelse fra revisor om andre forhold:

«Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15. april 2025, som ble avgitt ved utløpet av kommunelovens frist for å avgi revisjonsberetning. Beretningen ble avgitt fordi vi ikke var ferdig med vår revisjon av årsregnskapet.

Hammerfest kommune hadde ikke overholdt fristen som følger av kommuneloven om å avgi årsregnskapet innen den 22. februar. Vi hadde derfor ikke tilstrekkelig tid til å gjennomføre alle nødvendige revisjonshandlinger innen 15. april 2025.»

Kontrollutvalget merker seg videre at revisor i sin revisorsberetning konkluderer med følgende når det gjelder uttalelse om årsrapporten:

- «Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen*
- Inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og*
 - at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.»*

Kontrollutvalget merker seg også at revisor i sin revisorsberetning konkluderer med følgende når det gjelder øvrige lovmessige krav:

«Konklusjon om registrering og dokumentasjon:

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

«Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik:

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Hammerfest kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.»

Kontrollutvalget vurderer kommunens årsrapport som oversiktlig og informativ.

Det gis forklaringer på viktige økonomiske forholdstall – bl.a. i forhold til handlingsregler – og forklaringer på avvik i forhold til budsjett for kommunekassen. Kontrollutvalget finner grunn til å bemerke at det kan være uklart av årsrapporten om økonomiske forholdstall også gjelder for det konsolidert regnskapet. Kontrollutvalget anbefaler at det under handlingsreglene også redegjøres for det konsoliderte regnskapet.

Kontrollutvalget støtter kommunedirektørens analyse og vurderinger av den økonomiske situasjonen slik de er presentert i årsrapporten for 2024. Kontrollutvalget understreker behovet for betydelige tiltak for å sikre økonomisk bærekraft i fremtiden. Kontrollutvalget har merket seg følgende om det økonomiske resultatet under årsrapporten sin finansrapport:

«Økonomisk resultat 2024 har vært et mellom år for kommunen. Økonomien har vært stram, men med en tydelig forbedring sammenlignet med forrige år. Kommunen lider fortsatt av en stram likviditet, og på grunn av dette ble kommunedirektøren nød til å utsette flere investeringer i 2024. Sektoren for helse og omsorg har fortsatt problemer for å opprettholde sine budsjetter, og i 2024 hadde sektoren et overforbruk på nesten kr. 72 mill.

Driftsregnskapet for 2024 er avsluttet i balanse med et netto driftsresultat på kr. 49 mill. dvs. med kr. 50 mill. mer enn det som var opprinnelig budsjettert. Resultatet er hovedsakelig en konsekvens av ekstraordinære overføringer på kr. 120 mill. fra havbruksnæring.

Når det gjelder renter og avdrag viser regnskapet et merforbruk på kr. 15 mill. Merforbruket skyldes hovedsakelig på høyere rente- og avdragsutgifter. Renteutgiftene har økt med kr. 9 mill. fra kr. 141 mill. til kr. 150 mill. Dette skyldes et rentepåslag kommunen har fått på grunn av ROBEK registrering og ekstraordinære renteutgifter på grunn av overtrekk på ulike bankkontoer og bruk av kassekreditt.

Avdrag på lån har også økt med kr. 8 mill. i 2024, fra kr. 90 mill. til kr 98 mill. Dette skyldes gjeldsnivå i kommunen. Økningen vil være permanent i nærmeste årene. Det er viktig å bemerke at kommunen betaler avdrag bare på 68% av gjeldsportefølje. 32% av gjeldsportefølje, dermed kr. 857 mill., er registrert i sertifikatlån uten avdrag. Kommunen har ikke betalt avdrag på disse lånene siden avtalene ble etablert for mer enn ti år siden.

I 2024 hadde kommunen investeringer i varige driftsmidler på 81 mill. noe som er 38 mill. lavere enn tidligere budsjettert. Dette er en konsekvens av mangel på likviditet og på grunn av dette ble flere investeringer utsatt til senere år. Investeringer ble dekket med egne midler, salg av varige driftsmidler og tilskudd fra staten.

I 2024 tok kommunen opp et lån på kr 85 mill. til videre utlån.

Investeringsregnskapet for 2024 avsluttes med et udekket beløp på kr. 29 mill. som skal dekkes i senere år. Det er viktig å bemerke at 2024 er det tredje år på rad som kommunen avslutter investeringsregnskapet med et udekket beløp.

Hammerfest kommune avsluttet året med kr. 2.701 mill. i gjeld til kredittinstitusjoner. Hammerfest kommune er den fjerde kommunen med mest gjeld per innbygger i Norge.

En av de mest kritiske elementer i den økonomiske situasjonen er mangel på likviditet i kommunen. Likviditetsrisiko er faren for at kommunen ikke kan dekke sine løpende utgifter. I mai 2023 vedtok kommunestyret en inngåelse av kassekreditt på 100 mill. Kassekreditten har vært brukt flere ganger i 2024 i forbindelse med lønnsutbetalinger og pensjonsutgifter.»

Kontrollutvalget vil påpeke at det er viktig å ha løpende fokus på den økonomiske situasjonen og arbeide med å tilpasse utgiftsnivået til inntektsrammene for å møte framtidige utfordringer.